

POSTANOWIENIE

Dnia 29 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania J. Ś.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w Warszawie
o wysokość kapitału początkowego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 29
listopada 2023 r.,
na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Rzeszowie
z dnia 4 listopada 2022 r., sygn. akt III AUa 406/21,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.
(AGM)**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, wyrokiem z dnia 4 listopada 2022 r., oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, [...] Oddziału w Warszawie od wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 11 marca 2021 r., mocą którego zmieniono decyzję pozwanego z dnia 14 lutego 2020 r., i przyznano wnioskodawcy prawo do ponownego obliczenia wysokości kapitału początkowego z uwzględnieniem okresów od dnia 20 czerwca 1981 r. do dnia 30 września 1983 r. oraz od dnia 1 października 1986 r. do dnia 30 września 1989 r. jako okresów składkowych.

Przedmiot sporu sprowadzał się do przesądzenia czy wnioskodawca zasadnie domagał się doliczenia do jego stażu, służącego ustaleniu kapitału początkowego, okresów od 20 czerwca 1981 r. do 30 września 1983 r. oraz od 1 października 1986 r. do 30 września 1989 r. jako okresów składkowych.

Wnioskodawca przyjął święcenia kapłańskie w dniu 20 czerwca 1981 r. i od tego czasu nieprzerwanie pozostaje osobą duchowną należącą do Zakonu [...] z siedzibą w W.. Po święceniach kapłańskich do 30 września 1983 r. pracował jako katecheta w pełnym wymiarze godzin, następnie przez 3 lata studiował w Akademii [...] na Wydziale [...], a od 1 października 1986 r. do 30 września 1989 r. odbywał studia doktoranckie w Rzymie. Z dniem 1 października 1989 r. podjął zatrudnienie w Uniwersytecie K. jako adiunkt. Okres od momentu uzyskania święceń kapłańskich przez wnioskodawcę, to jest od 20 czerwca 1981 r. do 30 września 1983 r. oraz okres od 1 października 1986 r. do 30 września 1989 r., w ocenie Sądu Apelacyjnego, traktować należało jako okresy posługi zakonnej i okresy składkowe. Zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o ubezpieczeniu społecznym duchownych (jednolity tekst: Dz.U. z 1989 r. Nr 29, poz. 156) do okresów ubezpieczenia zalicza się okresy pozostawania duchownymi przez osoby określone w art. 1 ust. 2 i art. 2 tej ustawy przed dniem jej wejścia w życie, potwierdzone przez właściwe władze diecezjalne lub zakonne, pod warunkiem opłacania składek za cały okres podlegania obowiązkowi ubezpieczenia a powyższy warunek został spełniony gdyż wnioskodawca miał status duchownego Kościoła Katolickiego i był objęty obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym duchownych.

Skargę kasacyjną wywiódł organ rentowy, zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w całości. We wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, wskazał na przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w zakresie naruszenia art. 233 k.p.c. oraz art. 6 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1251).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Formułując wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania, oparty na przesłance przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach

wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia. Podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Realizacja przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie może polegać na próbie przerzucenia istoty sporu na ocenę dowodów. W ocenie skarżącego, skarga jest oczywiście uzasadniona, bowiem Sądy obu instancji niezasadnie uznały sporne okresy za okresy składkowe, mimo że nie została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne duchownym.

Zawarty w art. 398³ § 3 k.p.c. zakaz oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów oraz związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) oznacza niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość wyroku sądu drugiej instancji, polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów, również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. W konsekwencji polemika skarżącego z oceną dowodów dokonaną przez Sąd Apelacyjny, prowadząca do zakwestionowania ustalonego przez ten sąd stanu faktyczny sprawy nie uzasadnia, w świetle art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, zwłaszcza gdy w podstawach skargi osiłą tego wniosku jest art. 233 § 1 k.p.c. Zarzut jego naruszenia nie może polegać na zaprezentowaniu przez skarżącego stanu faktycznego, ustalonego przez niego na podstawie własnej oceny dowodów. Jeżeli bowiem z materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom

doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona, lecz wówczas skarżącego obciąża obowiązek wskazania właściwej podstawy prawnej.

Odnosnie do oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w płaszczyźnie naruszenia art. 6 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy emerytalnej, to w powołanym również przez skarżącego wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2015 r., III UK 100/14 (LEX nr 1678086), Sąd Najwyższy przyjął, że we wskazanym przepisie jest mowa o „opłacaniu” składek za okres podlegania ubezpieczeniu, a nie o „opłaceniu” tych składek. Językowo są to dwa różne pojęcia. Składki w określonym czasie można „opłacać”, ale ich nie „opłacić”, gdyż z różnych względów może powstać niedopłata (inaczej mówiąc, należy odróżnić okresy, za które składka była „opłacana” od okresów, za które składka została „opłacona”). W art. 5 i 6 ustawy emerytalnej pojęcia „opłacania” i „opłacenia” składek są rozróżniane (zdaniem Sądu Najwyższego nieprzypadkowo) i dlatego należy im przypisać inne znaczenia. Takiego rozróżnienia dokonał też Sąd Apelacyjny, przyjmując, że w spornym okresie wnioskodawca miał status duchownego Kościoła Katolickiego i był objęty obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym duchownych.

Sumując, Sąd Najwyższy orzekł z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c.
(AGM)

[ał]